

**Stichting CODART
Den Haag**

Rapport 2019

INHOUDSOPGAVE

	Pagina
ALGEMENE INFORMATIE	2
1 Algemeen	3
2 Financiële positie	4
3 Fiscale positie	5
BESTUURSVERSLAG	6
JAARREKENING	12
1 Balans per 31 december 2019	13
2 Functionele exploitatierekening 2019	15
3 Kasstroomoverzicht 2019	16
4 Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling	17
5 Toelichting op de balans per 31 december 2019	18
6 Toelichting op de functionele exploitatierekening over 2019	21
BIJLAGE	24
1 Prestatieoverzicht 2019	25
2 Begroting 2020	26

ALGEMENE INFORMATIE

1 ALGEMEEN

1.1 Bedrijfsgegevens

Stichting CODART is een internationale netwerkorganisatie voor conservatoren van Nederlandse en Vlaamse kunst. Zij streeft naar het vergroten van de aandacht voor, het vermeerderen van kennis over en het verbeteren van de zichtbaarheid en de toegankelijkheid van het over de wereld verspreide museale erfgoed uit de Nederlanden voor een internationaal publiek.

1.2 Bestuur

Het bestuur van de stichting was ultimo 2019 als volgt samengesteld:

Voorzitter:

Mevrouw Drs. J.A. van Kranendonk

Secretaris-penningmeester:

De heer Mr. K.E. van Ginkel

Overige leden bestuur:

Mevrouw Dr. E. Janssen

De heer T.A. Leysen

Mevrouw Drs. M. Scharloo

2 FINANCIËLE POSITIE

	31-12-19		31-12-18	
	€	€	€	€
Beschikbaar op langer termijn:				
Eigen vermogen		<u>11.274</u>		<u>11.274</u>
Vlottende activa				
Vorderingen	30.901		41.720	
Liquide middelen	<u>10.889</u>		<u>3.564</u>	
		41.790		45.284
Af: kortlopende schulden		<u>30.517</u>		<u>34.010</u>
Werkkapitaal		<u>11.274</u>		<u>11.274</u>

3 FISCALE POSITIE

3.1 Overige punten

Belastingplicht

Aangezien de stichting geen winstoogmerk heeft en vanwege specifieke werkzaamheden niet in concurrentie treedt met soortgelijke ondernemingen, is zij niet onderworpen aan vennootschapsbelasting.

BESTUURSVERSLAG 2019

CODART kijkt met veel genoegen terug op de activiteiten en de producten die gerealiseerd zijn in het jaar 2019. Met een nieuwe directeur, een internationaal congres, twee bijzondere CODART *focus* bijeenkomsten, de lancering van CODART *features*, het opstellen van de CODART Canon en het organiseren van een publiekssymposium, sluiten we een bijzonder jaar in de CODART geschiedenis af.

Al deze activiteiten speelden een belangrijke rol bij de totstandkoming van internationale samenwerking op het gebied van tentoonstellingen, collectiemobiliteit en onderzoek en zorgden voor meer zichtbaarheid, voor CODART, voor de conservator, en voor ons erfgoed.

Het RKD - Nederlands Instituut voor Kunstgeschiedenis financiert sedert 1 januari 2013 de taken en activiteiten van CODART. Deze financiering is gebaseerd op de begroting en het activiteitenplan van het RKD voor de BIS-aanvraag. Om de samenwerking met het RKD concrete kaders te geven, werd een Dienstverleningsovereenkomst (DVO) getekend in 2018. Het RKD en CODART hebben in 2019 de wens uitgesproken de samenwerking in de vorm van een DVO voort te willen zetten in de periode 2021-2024. Deze zal worden opgesteld in 2020.

In maart organiseerden we met de Friends of CODART Foundation de jaarlijkse Patrons Salon en in december een vriendenmiddag i.s.m. de vrienden van het RKD in Museum de Lakenhal in Leiden. De groep *Donors*, *Patrons* en *Business Sponsors* groeide.

In maart 2019 namen we afscheid van Gerdien Verschoor, die bijna veertien jaar met veel succes CODART als directeur geleid heeft. Zij werd opgevolgd door Maartje Beekman, sinds 2010 werkzaam bij CODART als project manager. Gerdien werd uitgezwaaid met de online publicatie *Celebrating Gerdien*, waaraan verschillende CODART leden samen met het CODART team hun medewerking verleenden.

De CODART Canon werd opgesteld en gepresenteerd tijdens een publiekssymposium in het Rijksmuseum in Amsterdam op 18 november. Het project was succesvol en kreeg veel aandacht in de internationale pers. Het project krijgt een vervolg in 2020.

De continuïteit van CODART binnen het bestel

CODART is een uniek netwerk van honderden museumconservatoren wereldwijd. Er bestaat geen ander platform waar zij elkaar - persoonlijk en virtueel - kunnen ontmoeten. CODART draagt bij aan de internationale uitwisseling van expertise, kunstwerken, tentoonstellingen en mensen, grote en kleine musea, in Europa en Noord-Amerika, maar ook in Oost-Europa en Latijns-Amerika en tussen al deze landen onderling. De website is uitzonderlijk en biedt een schat aan gegevens die nergens anders op één plek bij elkaar te vinden zijn. De organisatie geeft op concrete en continue wijze vorm aan de promotie van Nederlandse en Vlaamse kunst in den vreemde. Nederland en Vlaanderen zijn mede dankzij CODART en de leden van het netwerk internationaal zichtbaar.

De resultaten - zowel kwantitatief als kwalitatief – onderstrepen opnieuw het bestaansrecht van CODART. Juist de focus op de internationale netwerkactiviteiten maakt van CODART een zeer krachtige en effectieve organisatie. Dankzij het kleine, efficiënt werkende bureau worden met een minimum aan overheadkosten belangrijke resultaten bereikt voor de internationale uitstraling van de kunst van de Lage Landen. Ook in 2019 was het beleid gericht op het garanderen van de kwaliteit van de kernactiviteiten die museumconservatoren wereldwijd met elkaar verbinden: de website, het jaarcongres en de *focus* bijeenkomsten. De

cijfers (een goed bezocht congres, twee succesvolle *focus*bijeenkomsten, het bereik van de website) laten zien dat hiermee aan een behoefte werd voldaan. Ook de resultaten van de ledenenquête die in 2019 werd gehouden laten zien dat de leden de activiteiten hoog waarderen.

In 2019 is veel aandacht besteed aan het nadenken over de toekomst van CODART. We organiseerden in januari en februari drie *diners pensants* waar we ideeën en mogelijkheden bespraken over hoe CODART zich verder kan ontwikkelen nu en in de toekomst. De uitkomsten vormden voeding voor het beleidsplan 2021-2024 dat in 2019 werd geschreven. Hoe kan CODART zich versterken, vernieuwen en nog beter verbinden met de wereld buiten het netwerk? Teneinde de positie van CODART en haar leden te verstevigen en de missie optimaal uit te voeren. De activiteiten van CODART worden altijd geëvalueerd, door leden en commissies. De uitkomsten van de ledenenquête vormden uiteraard ook een belangrijk onderdeel bij het ontwikkelen van nieuwe plannen.

De samenwerking met het RKD, dat CODART vanuit de subsidiëring door het ministerie van OCW financiert, verdient bijzondere aandacht. Het RKD maakt kennis, onderzoek en informatie over de kunst van de Nederlanden in internationale context wereldwijd toegankelijk voor musea, wetenschap en publiek. CODART vormt een belangrijke partner bij deze functie. Als kleine, slagvaardige, deskundige en zelfstandige organisatie functioneert CODART in nauwe samenwerking met het RKD. In mei 2018 werd deze samenwerking bevestigd in een dienstverleningsovereenkomst die loopt tot einde 2020. In 2019 werden gesprekken gevoerd over de voortzetting van de samenwerking in de periode 2021-2024. Vanaf 2021 vertrekt het RKD, net als de Rijksmusea, uit de BIS en worden alle activiteiten ondergebracht onder de regulering volgens de Erfgoedwet. Dit betekent dat de vierjaarlijkse subsidiestructuur komt te vervallen. Controle vindt voortaan plaats in de vorm van visitaties. In 2019 is besloten dat voor wat onze overeenkomst betreft wordt vastgehouden aan het vierjaarlijkse ritme.

Doorlopend werd contact onderhouden met het Center for Netherlandish Art (CNA) in Boston. In augustus werd de eerste directeur benoemd, Christopher Atkins. Hij werd direct uitgenodigd om te komen spreken tijdens het publiekssymposium dat we organiseerden in het Rijksmuseum. Contacten worden onderhouden met de Ambassadeur Internationale Culturele Samenwerking en het Consulaat in New York voor meer verbinding met de Amerikaanse leden.

Bijzonder is tenslotte de inzet van het bestuur van de Friends of CODART Foundation. Deze heeft geresulteerd in een nog immer groeiende groep Donors en Patrons en een groter budget waarop een beroep kan worden gedaan voor speciale activiteiten. Ook de stevige internationale uitstraling van en de *goodwill* voor CODART in de VS is mede aan de Friends te danken. Dankzij een substantiële bijdrage van de Friends is het CODART Canon project en het publiekssymposium tot stand gekomen.

Resultaten en producten

Het **jaarcongres**, dat in Berlijn werd georganiseerd in samenwerking met de Gemäldegalerie en het Bode Museum, speelde een belangrijke rol bij de totstandkoming van internationale samenwerking op het gebied van tentoonstellingen, collectiemobiliteit en onderzoek. Het congres thema *Back to Berlin – And What It Means to Be a Curator Today* dat door middel van lezingen en discussies werd uitgediept, droeg samen met een zgn. *Speakers' Corner* bij aan de gedachtevorming over vernieuwingen in de museale wereld en het veranderende vak

van de conservator. Opnieuw werden de lezingen en statements integraal als video op de website geplaatst waardoor ze een breder publiek vonden.

Er vonden twee **CODARTfocus** bijeenkomsten plaats: de eerste rond de tentoonstelling over Bernard van Orley in samenwerking met de Koninklijke Musea voor Schone Kunsten België, BOZAR Paleis voor Schone Kunsten en de Koninklijke Musea voor Kunst en Geschiedenis in Brussel. Tijdens de tweede focusbijeenkomst bezochten we de tentoonstelling over Pieter de Hooch en die organiseerden we in samenwerking met Museum Prinsenhof in Delft.

De **website** is en blijft één van de kernproducten van CODART: een unieke bron van informatie voor conservatoren en andere geïnteresseerden in Nederlandse en Vlaamse kunst over de hele wereld. Ook in 2019 bediende CODART met de site een breed internationaal publiek van liefhebbers van kunst uit de Nederlanden. De website biedt ruimte voor de inhoudelijke achtergrond van onze activiteiten en geeft de algemene bezoeker op een aantrekkelijke wijze toegang tot Nederlandse en Vlaamse kunst wereldwijd. De ledenpagina's worden voortdurend bijgehouden. Nergens anders vinden bezoekers een meer up-to-date overzicht van wie waar werkt en hoe men de conservator kan bereiken. Met het nieuwe publicatieplatform *CODARTfeatures* willen we nog meer lezers bereiken. In 2019 werd een tijdelijke pagina gewijd aan de tentoonstellingen in het Rembrandtjaar en is er een start gemaakt met het verzamelen van collectiebeschrijvingen voor de museumpagina's. Via de sociale media Twitter, LinkedIn en Facebook werd een groter publiek bereikt. In 2019 werd aan dit rijtje Instagram toegevoegd.

Het CODART eZine werd in 2019 vervangen door **CODARTfeatures**, een nieuw publicatieplatform met elke maand een artikel. In maart publiceerden we op de CODART website de eenmalige feestpublicatie *Celebrating Gerdien* ter gelegenheid van het afscheid van Gerdien. Twee keer stond een Curator in the Spotlight in de gelijknamige rubriek op de Curators pagina.

In 2019 werd aan de hand van een stemming (eerst door de leden, vervolgens door het publiek) de **CODART Canon** opgesteld, een overzicht van honderd meesterwerken Nederlandse en Vlaamse kunst in musea wereldwijd. Rond dit thema werd een publiekssymposium georganiseerd in het Rijksmuseum in Amsterdam. Dit project werd financieel ondersteund door de Friends of CODART Foundation.

In het kader van de netwerkversterking en versteviging van het particulier mecenaat werd i.s.m. de **Friends of CODART Foundation** de jaarlijkse CODART Patrons Salon in het MECC te Maastricht georganiseerd (tijdens TEFAF) rondom het thema *Real or Fake? Questions of Authenticity*.

In cijfers: het aantal leden bedraagt 531 en het aantal geassocieerde leden 48, afkomstig uit 41 landen. Het aantal congresdeelnemers bedroeg 106 uit 15 landen. Aan de focusbijeenkomsten namen in totaal 74 personen deel uit 10 landen. *CODARTfeatures* (okt-dec) bereikte in totaal ruim 3800 unieke bezoekers. De consultatie van de website bedroeg circa 729 bezoekers per dag. Via de sociale media bereikte CODART ruim 9300 volgers.

Voor verdere specificatie van activiteiten, contacten en publieksbereik dient het bijgevoegde prestatie-overzicht alsmede het separate activiteitenverslag.

Exploitatieresultaat en financiële positie

Door personele veranderingen en de meevallende loon- en prijsbijstelling bleef het negatieve exploitatieresultaat beperkt tot een bedrag van € 4033. We zijn de Friends of CODART Foundation erkentelijk dat zij dit tekort heeft willen opvullen met een extra bijdrage. Hierdoor konden in 2019 dezelfde activiteiten en diensten worden aangeboden en kon het jaar in balans worden afgesloten.

In het kader van het cultureel ondernemerschap heeft CODART de laatste jaren met succes eigen inkomsten geworven door:

1. de congresbijdrage sterk te verhogen (van 85 euro in 2009 tot 375 euro in 2018). De kosten voor congres en focusbijeenkomsten worden deels respectievelijk geheel door de deelnemers zelf gedragen;
2. ledencontributie te innen voor de algemene werking van CODART (sinds 2009) en verplicht te stellen sinds 2015;
3. musea de mogelijkheid te geven om *Institutional Member* te worden (€ 1000 per jaar);
4. met de Stichting Friends of CODART Foundation begunstigers in Europa en de VS te werven, t.b.v. de versterking van het maatschappelijke draagvlak en de externe fondsenwerving;
5. de voortzetting van de werving van extra projectgelden voor de langere termijn, zoals voor website-ontwikkelingen en congresdeelname van leden uit musea die hier de middelen niet voor hebben.

Bij bepaalde projecten kan er een beroep worden gedaan op de Friends of CODART Foundation. Bij tegenvallende inkomsten wordt gezocht naar andere externe fondsen voor ondersteuning van onderdelen van activiteiten.

De vereniging zonder winstoogmerk Vlaamse Kunstcollectie, een samenwerkingsverband van vijf belangrijke musea in Vlaanderen, ondersteunt CODART al jaren met een institutionele bijdrage. De institutionele banden tussen Nederland en Vlaanderen binnen CODART bleven intussen onverminderd sterk. Zowel het bestuur als de diverse commissies zijn Nederlands-Vlaams van samenstelling.

Overige reflecties

Het bestuur van CODART kent de *Governance Code Cultuur* en streeft de negen principes hiervan na:

1. Het bestuur past de *Governance Code Cultuur* toe;
2. Het bestuur-model, waarvoor bij de oprichting van CODART is gekozen, wordt tussentijds geëvalueerd. Er is momenteel geen aanleiding om dit model te herzien;
3. Het bestuur is verantwoordelijk voor de organisatie en duidelijk over de taken, bevoegdheden en werkwijze. Afspraken zijn vastgelegd in een directiereglement, bestuursreglement en in functiebeschrijvingen. Risicobeheersing en controle vinden plaats tijdens regelmatige overleggen;
4. Rechtspositie en bezoldiging zijn geregeld via de Museum CAO;
5. Taken, verantwoordelijkheden, werkwijze van het bestuur zijn vastgelegd in een bestuursreglement. Het bestuur vergadert minstens drie keer per jaar, daarnaast vinden indien nodig extra overleggen plaats. Er vindt jaarlijks een

functioneringsgesprek plaats met de directeur, verslagen hiervan bevinden zich bij de bestuursvoorzitter;

6. De samenstelling van het bestuur waarborgt deskundigheid, diversiteit en onafhankelijkheid: het is evenwichtig qua opbouw in leeftijd en geslacht. Het bestuur is Nederlands-Vlaams van samenstelling. In het bestuursprofiel zijn verschillende kwaliteiten en hoedanigheden vastgelegd die in het bestuur vertegenwoordigd moeten zijn. De maximale zittingstermijn is tweemaal vier jaar.
7. Het bestuur is helder over de inzet die van de leden wordt verwacht. De leden van het bestuur ontvangen – behalve, incidenteel, binnenlandse reiskostenvergoeding - geen vergoeding.
8. Leden van het bestuur en de directeur vermijden iedere vorm van belangenverstrengeling. Zij treden niet in concurrentie met de organisatie en voor eventuele nevenfuncties wordt goedkeuring gevraagd indien dit van betekenis is voor zijn/haar functioneren.
9. Het bestuur is verantwoordelijk voor financieel beleid en risicobeheer. Het bestuur ziet toe op het naleven van de regels voor jaarverslag, jaarrekening en andere financiële rapportages

Het bestuur conformeert zich aan de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT). Verdere informatie over de bezoldiging van de directeur is opgenomen in de jaarrekening.

SAMENSTELLING BESTUUR, PERSONEEL & COMMISSIES

Bestuur

Judith van Kranendonk, *voorzitter* sinds 01-04-13 tot 31-03-21 (niet herkiesbaar)

voormalig directeur-generaal cultuur en media van het Ministerie van OCW

nevenfuncties o.a. vz Raad van Toezicht van Het Nieuwe Instituut te Rotterdam; Lid van het Bestuur van het Cobra Museum te Amstelveen; vz Raad van Toezicht van de Rietveld Academie te Amsterdam

Erik van Ginkel, *secr.-penningmeester* sinds 01-04-13 tot 31-03-21 (niet herkiesbaar)

zakelijk directeur van het Rijksmuseum, Amsterdam

nevenfuncties o.a. vice-vz Museumvereniging en Stichting Museumkaart; bestuurslid Fundação Han Nefkens, Barcelona; bestuurslid Nederlandse Dansdagen, vice-vz van het Amsterdams Fonds voor de Kunst

Elsje Janssen, *lid* sinds 24-04-17 tot 23-04-21 (herkiesbaar)

wetenschappelijk directeur Collecties, Koninklijk Museum voor Schone Kunsten, Antwerpen

nevenfuncties o.a. directielid Vlaamse Kunstcollectie (VKC); lid wetenschappelijke raad Modemuseum Antwerpen (MoMu); lid wetenschappelijke raad Fotomuseum Antwerpen (FoMu); lid Raad van Bestuur FARO, Vlaams Steunpunt voor Cultureel Erfgoed vzw

Thomas Leysen, *lid* sinds 01-12-12 tot 30-11-20 (niet herkiesbaar)

voorzitter Raad van Bestuur KBC, Brussel

nevenfuncties o.a. vz Rubenianum, Antwerpen

Marjan Scharloo, *lid* sinds 01-10-16 tot 30-09-20 (herkiesbaar)

directeur Teylers Museum, Haarlem

nevenfuncties bestuurslid Museumvereniging (tot 19 november 2018); Stichting Museumkaart (tot 19 november 2018), lid Raad van Toezicht Vfonds, lid Curatorium Teylers Leerstoelen Universiteit Leiden, lid benoemingscommissie Koninklijke Hollandsche Maatschappij der Wetenschappen;

Personeel

Gerdien Verschoor, <i>directeur tot 1 maart</i>	sinds 1 juli 2005 (0,89 fte)
Maartje Beekman, <i>projectcoördinator</i> <i>directeur per 1 maart</i>	sinds 1 januari 2011 (0,89 fte)
Dennis Driessen, <i>webmaster</i>	sinds 1 november 2014 (0,78 fte)
Brenda Eijkenaar, <i>projectcoördinator</i>	sinds 1 augustus 2008 (0,67 fte)
Marijn Everaarts, <i>admin. medewerkster</i> <i>projectcoördinator sinds 1 maart (0.67 fte)</i>	sinds 1 februari 2015 (0,22 fte)
Rosalie van Gulick, <i>projectcoördinator</i>	sinds 1 april 2019 (0,67 fte)
Sara Hashemi, <i>stagiaire</i>	van 7 januari tot 30 juni 2019 (0,67 fte)

Commissies

De commissies spelen een belangrijke rol binnen CODART. Bij de samenstelling van alle commissies wordt met name gelet op geografische spreiding, man-vrouw verdeling en een goede vertegenwoordiging van alle specialisaties.

Programma Commissie (adviseert over activiteiten en criteria toelating leden)

Quentin Buvelot, *Hoofdconservator, Mauritshuis, Den Haag*
Sabine Craft-Giepmans, *hoofd Oude Kunst tot 1750, RKD -Nederlands Instituut voor Kunstgeschiedenis, Den Haag*
Femke Diercks, *hoofd Toegepaste kunst, Rijksmuseum Amsterdam*
Valérie Herremans, *conservator Beeldhouwkunst, Koninklijk Museum voor Schone Kunsten Antwerpen*
Stephan Kemperdick, *conservator Vroeg Nederlandse en Vroeg Duitse Schilderkunst, Gemäldegalerie, Staatliche Museen zu Berlin*
Friso Lammertse, *conservator schilderijen Oude Meesters, Museum Boijmans Van Beuningen, Rotterdam (voorzitter)*
Matthias Ubl, *conservator Vroege Nederlandse en Duitse schilderkunst en glas-in-lood, Rijksmuseum, Amsterdam*
Joris Van Grieken, *conservator Prenten en Tekeningen, Koninklijke Bibliotheek van België, Brussel*

Eind 2019 nam Friso Lammertse afscheid wegens het verstrijken van zijn termijn. Hij wordt als voorzitter opgevolgd door Quentin Buvelot. Nieuwe leden worden gezocht in 2020.

Website Commissie (adviseert over website-inhoud en website-projecten)

Christi Klinkert, *conservator, Stedelijk Museum Alkmaar (voorzitter)*
Ellis Dullaart, *conservator oude Nederlandse en Vlaamse schilderkunst, RKD – Nederlands Instituut voor Kunstgeschiedenis, Den Haag*
Ebelien Pondaag, *consultant interactive media, UMC, Utrecht*
Ruud Priem, *hoofdconservator, Sint-Janshospitaal, Musea Brugge*
Edith Schreurs, *consultant Online Media, Van Gogh Museum, Amsterdam*
Ilona van Tuinen, *conservator tekeningen, Rijksmuseum Amsterdam*

Redactie CODART features

Jacquelyn Coutré, *Eleanor Wood Prince Associate Curator of European Painting and Sculpture before 1750, Art Institute of Chicago, Chicago*
Michiel Franken, *conservator Technische Documentatie/Rembrandt en Rembrandt school, RKD - Nederlands Instituut voor Kunstgeschiedenis, Den Haag*

Vanessa Paumen, *coördinator van het Flemish Research Center for the Arts in the Burgundian Netherlands, Brugge*

Cécile Tainturier, *conservator, Fondation Custodia, Collectie Frits Lugt, Parijs*

Tot slot wil het bestuur op deze plaats zijn lof uitspreken aan het team van CODART voor de behaalde resultaten.

Namens het bestuur,

Judith van Kranendonk, voorzitter

JAARREKENING 2019

Stichting CODART
Den Haag

1 BALANS PER 31 DECEMBER 2019

	31-12-19		31-12-18	
	€	€	€	€
ACTIVA				
Vlottende activa				
Vorderingen	(1)	30.901		41.720
Liquide middelen	(2)	10.889		3.564
		41.790		45.284

Den Haag,

Mevrouw Drs. J.A. van Kranendonk

41.790

De heer Mr. K.E. van Ginkel

45.284

	31-12-19		31-12-18	
	€	€	€	€
PASSIVA				
Eigen vermogen	(3)			
Algemene reserve	11.274		11.274	
Bestemmingsreserve	-		-	
		11.274		11.274
Kortlopende schulden	(4)			
Schulden aan leveranciers en handelskredieten	-		-	
Belasting en premies sociale verzekeringen	10.700		12.604	
Overige schulden	5.995		6.736	
Overlopende passiva	13.821		14.670	
		30.516		34.010

	41.790	45.284
Den Haag,		
Mevrouw Drs. J.A. van Kranendonk	De heer Mr. K.E. van Ginkel	

2 FUNCTIONELE EXPLOITATIEREKENING 2019

		<u>2019 realisatie</u>	<u>2019 begroting</u>	<u>2018 realisatie</u>
		€	€	€
BATEN				
Directe opbrengsten	(5)	94.366	80.000	102.013
Bijdrage RKD	(6)	199.500	185.000	185.000
Overige subsidies/bijdragen	(7)	36.388	44.842	43.523
Totale baten		<u>330.254</u>	<u>309.842</u>	<u>330.536</u>
LASTEN				
Beheerslasten personeel	(8)	35.017	35.706	37.729
Beheerslasten materieel	(9)	12.177	13.500	10.649
Activiteitenlasten personeel	(10)	198.430	202.336	213.834
Activiteitenlasten materieel	(11)	84.633	58.300	68.326
Totale lasten		<u>330.257</u>	<u>309.842</u>	<u>330.538</u>
Afronding		-3		-2
Saldo uit gewone bedrijfsuitvoering		0	-	0
			-	
Saldo rentebaten/-lasten			-	
Exploitatie resultaat		<u>0</u>	<u>-</u>	<u>0</u>
Bestemmingsreserve		-	-	-
Bestemmingsreserve netwerkactiviteiten		-	-	-
Algemene reserve		-	-	-
		<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>
		<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>

Den Haag

Mevrouw Drs. J.A. van Kranendonk

De heer Mr. K.E. van Ginkel

3 KASSTROOMOVERZICHT 2019

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode.

	2019	
	€	€
Kasstroom uit operationele activiteiten		
Bedrijfsresultaat		0
Aanpassing voor:		
Veranderingen in het werkkapitaal:		
Mutatie vorderingen	10.819	
Mutatie kortlopende schulden (exclusief kortlopend deel van de langlopende schulden)	-3.494	
	7.325	
Kasstroom uit bedrijfsoperaties		7.325
		7.325
Kasstroom uit operationele activiteiten		7.325

3.1 Samenstelling geldmiddelen

	2019	
	€	€
Liquide middelen per 1 januari	3.564	
Mutatie liquide middelen boekjaar	7.325	
	10.889	
Geldmiddelen per 31 december		10.889

4 GRONDSLAGEN VOOR WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

Algemeen

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de wettelijke bepalingen van Titel 9 boek 2 BW en de Richtlijnen voor de Jaarverslaglegging voor kleine rechtspersonen RJ 640, uitgegeven door de Raad voor de Jaarverslaggeving, voorzover deze niet afwijken van de aanwijzingen in het Handboek Verantwoording Cultuursubsidies van het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW). De jaarrekening is opgesteld in euro's. De waarderingsgrondslagen zijn gebaseerd op de historische kosten en kostprijzen.

WAARDERINGSGRONDSLAGEN VOOR DE BALANS

Vorderingen

Voor zover nodig is op de vorderingen een voorziening wegens oninbaarheid in mindering gebracht.

GRONDSLAGEN VOOR DE RESULTAATBEPALING

Algemeen

Ten aanzien van de posten begrepen in het exploitatiesaldo geldt dat baten zijn opgenomen indien en voor zover zij in het boekjaar zijn verwezenlijkt en dat met lasten is rekening gehouden op basis van historische uitgaveprijzen die hun oorsprong vinden voor het einde van het boekjaar.

Baten

Onder baten wordt verstaan de in het verslagjaar ontvangen subsidiegelden alsmede de aan derden in rekening gebrachte bedragen voor geleverde goederen en diensten, exclusief omzetbelasting.

Lasten

De kosten worden bepaald met inachtneming van de hiervoor reeds vermelde grondslagen van waardering en toegerekend aan het verslagjaar waarop zij betrekking hebben. Winsten worden verantwoord in het jaar waarin de goederen zijn geleverd c.q. de diensten zijn verricht. Verliezen worden in aanmerking genomen in het jaar waarin deze voorzienbaar zijn.

5 TOELICHTING OP DE BALANS PER 31 DECEMBER 2019

VLOTTENDE ACTIVA

1. Vorderingen

Van de verantwoorde vorderingen heeft geen bedrag een looptijd van meer dan één jaar.

	31-12-19	31-12-18
	€	€
Handelsdebiteuren		
Handelsdebiteuren	5.802	3.859
	5.802	3.859
Overige vorderingen		
Vooruitbetaalde posten	4.989	5.088
Pensioen	-	1.101
Te ontvangen posten	20.110	31.672
	25.099	37.861
Overlopende activa		
2. Liquide middelen		
ABN AMRO Bank N.V.	9.075	3.171
ABN AMRO Bank deposito	-	-
ABN AMRO Bank bestuurdersdeposito	-	-
Paypal	1.192	-
Kas	622	393
	10.889	3.564

De liquide middelen zijn vrij opneembaar

	31-12-19	31-12-18
	€	€
3. Eigen vermogen		
Bestemmingsreserve	-	-
Algemene reserve	11.274	11.274
	11.274	11.274

Toelichting resultaatbestemming

Conform het handboek Verantwoording Cultuursubsidies Instellingen is een bestemmingsreserve gevormd. Positieve resultaten dienen, voor zover toe te rekenen aan niet bestede OCW subsidie, te worden toegevoegd aan een bestemmingsreserve. Na afloop van de subsidieperiode kan worden besloten in te stemmen met de aanwending van het saldo in een volgende periode indien overeengekomen prestaties kwalitatief en kwantitatief zijn gerealiseerd.

	31-12-19	31-12-18
	€	€
Bestemmingsreserve		
Bestemmingsreserve	-	-
	2019	2018
	€	€
<i>Bestemmingsreserve</i>		
Stand per 1 januari	0	0
Ontrekking, naar algemene reserve		
Resultaatbestemming	0	0
Stand per 31 december	0	0

	2019	2018
	€	€
Algemene reserve		
Stand per 1 januari	11.274	11.274
Resultaatbestemming	0	0
Stand per 31 december	11.274	11.274
4. Kortlopende schulden		
	31-12-19	31-12-18
	€	€
Schulden aan leveranciers en handelskredieten		
Crediteuren	-	-
Belasting en premies sociale verzekeringen		
Loonheffing	10.700	12.604
	10.700	12.604
Overige schulden		
Vakantiegeld en vakantiedagen	5.995	6.736
	5.995	6.736
Overlopende passiva		
Vooruitontvangen bijdragen	4.390	4.390
Nog te betalen posten	9.432	10.280
	13.822	14.670

6 TOELICHTING OP DE FUNCTIONELE EXPLOITATIEREKENING OVER 2019

	<u>2019 realisatie</u>	<u>2019 begroting</u>	<u>2018 realisatie</u>
	€	€	€
5. Directe opbrengsten			
Overige inkomsten			
	=====	=====	=====
Jaarcongres bijdrage deelnemers	32.597	33.000	37.392
CODARTfocus	3.901	2.000	8.563
CODART symposium	863		
Ledenbijdragen	44.046	35.000	45.121
Bijdrage Friends - organisatiekosten	12.959	10.000	13.211
Diverse lasten	-	-	-2.274
	<u>94.366</u>	<u>80.000</u>	<u>102.013</u>
	=====	=====	=====
6. Subsidie OCW			
Meerjarige bijdrage RKD	189.522	185.000	185.000
Loon en prijsbijstelling 2018	4.522	-	-
Loon en prijsbijstelling 2019	5.456	-	-
	<u>199.500</u>	<u>185.000</u>	<u>185.000</u>
	=====	=====	=====
7. Overige subsidies/bijdragen			
Bijdrage internationale deelname	2.355	5.000	2.230
Bijdrage congres - Nederlandse Ambassade Brussel	-	-	4.356
Bijdrage congres - Friends	10.000	10.000	10.000
Bijdrage Friends	4.033	24.842	21.937
Subsidie Vlaamse Kunstcollectie	5.000	5.000	5.000
Bijdrage Symposium - Friends	5.000	-	-
Bijdrage Canon project - Friends	10.000	-	-
	<u>36.388</u>	<u>44.842</u>	<u>43.523</u>
	=====	=====	=====
	<u>330.254</u>	<u>309.842</u>	<u>330.536</u>
	=====	=====	=====

	<u>2019 realisatie</u>	<u>2019 begroting</u>	<u>2018 realisatie</u>
	€	€	€
Lasten			
8. Beheerslasten personeel			
<u>Zakelijke leiding</u>			
Salarissen	32.759	34.206	36.093
Reiskosten woon-werk	1.071	1.200	1.029
Opleidingskosten	507	225	272
Overige personeelskosten	680	75	335
Totaal beheerslasten personeel	<u><u>35.017</u></u>	<u><u>35.706</u></u>	<u><u>37.729</u></u>
9. Beheerslasten materieel			
<u>Kantoorkosten</u>			
Kantoorbenodigdheden/drukwerk	2.951	1.000	1.669
Porti	375	1.000	778
Telefoon en internet	140	2.500	840
Juridische ondersteuning	-	500	-
Administratiekosten	2.193	2.000	1.755
Reis- en verblijfskosten directeur	3.435	2.500	1.859
Vergaderkosten/bijeenkomsten bestuur	363	2.000	1.222
Overige algemene bedrijfskosten	2.720	2.000	2.526
Totaal beheerslasten materieel	<u><u>12.177</u></u>	<u><u>13.500</u></u>	<u><u>10.649</u></u>

	<u>2019 realisatie</u>	<u>2019 begroting</u>	<u>2018 realisatie</u>
	€	€	€
10. Activiteitenlasten personeel			
<u>Lasten personeel</u>			
Salarissen	185.635	193.836	204.525
Reiskosten woon-werk	6.068	6.800	5.865
Opleidingskosten	2.871	1.275	1.543
Overige personeelskosten	3.856	425	1.901
Totaal activiteitenlasten personeel	<u>198.430</u>	<u>202.336</u>	<u>213.834</u>
11. Activiteitenlasten materieel			
<u>Activiteitenkosten</u>			
Jaarcongres	31.507	28.000	41.898
Internationale deelname	2.355	5.000	2.230
Commissies	880	3.000	567
Communicatie en fondsenwerving	4.938	1.500	-
CODARTfocus	2.417	1.500	6.539
	<u>42.097</u>	<u>39.000</u>	<u>51.234</u>
<u>Internetactiviteiten</u>			
Onderhoud & Ontwikkeling	19.690	14.800	11.716
	<u>19.690</u>	<u>14.800</u>	<u>11.716</u>
<u>Canon project</u>			
Ontwikkeling Canon	11.686	-	-
Symposium	5.466	-	-
	<u>17.152</u>	<u>0</u>	<u>0</u>
<u>Publicaties</u>			
Managing editor nummer	-	2.000	2.500
Vertalingen	2.403	2.500	2.876
Ontwikkeling	3.291	-	-
	<u>5.694</u>	<u>4.500</u>	<u>5.376</u>
Totaal activiteitenlasten materieel	<u>84.633</u>	<u>58.300</u>	<u>68.326</u>

BIJLAGE

Prestatieoverzicht: CODART in cijfers 2010-2019

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Aantal leden	519	537	554	580	569	573	572	565	561	531
Aantal associates	79	80	84	92	98	87	80	73	73	48
Aantal vertegenwoordigde landen	40	41	40	40	41	41	41	40	41	41
Aantal deelnemers congres ¹	126	108	135	140	136	122	136	113	137	106
Aantal op het congres vertegenwoordigde landen	20	18	23	24	20	21	24	17	17	15
Aantal deelnemers studiereis of focus ²	29	30/43	28	87	42	78	115	90	129	74
Aantal op studiereis/focus vertegenwoordigde landen	8	3/7	8	9	13	12	13	10	15	10
Aantal publicaties/ gepubliceerde CODART <i>features</i> ³	2	1	2	2	2	2	1	1	1	4
Aantal lezers CODART publicaties ⁴	1000	1000	2800	9920	15.809	19.803	32.654	22.066	12.516	15.788
Aantal abonnees CODART <i>features</i> ⁵	-	-	-	-	-	-	-	-	2.972	2.761
Gemiddeld aantal websitebezoekers per dag	898	853	900	750	800	890	800	690	630	729
Aantal verstuurde nieuwsberichten	98	161	154	134	122	136	134	120	130	141
Aantal verstuurde e-mail notifications	251	231	220	204	159	226	229	238	247	187
Aantal abonnees e-mail notification service	1522	1742	1923	2248	2272	2573	2387	2952	2944	2699
Aantal abonnees News ⁶	1914	2121	2298	2603	2613	2819	2769	3287	3269	2916
Aantal vind-ik-leuks Facebook	133	323	657	1048	1525	2063	2576	2907	3181	3336
Aantal volgers Twitter	269	850	1321	1835	2203	2487	2704	2947	3128	3238
Aantal volgers LinkedIn	62	217	319	560	910	1329	1477	1517	1692	2286
Aantal volgers Instagram	-	-	-	-	-	-	-	-	-	482

¹ Het maximum aantal deelnemers werd in 2009 op 140 gesteld. Hieraan is sindsdien vastgehouden.

² Aantal "meereizende" conservatoren. Conservatoren ontvangende instellingen niet meegeteld.

³ Het aantal in 2019 staat voor drie artikelen in CODART *features* plus de publicatie Celebrating Gerdien (7 artikelen). T/m 2012 betreft het edities van de Courant, daarna tot 2019 van het eZine.

⁴ Tot en met 2012 betreft het de oplage van de CODART Courant. Van 2012 tot en met oktober 2019 betreft het aantallen bezoekers van het CODART eZine, inclusief de bijzondere publicatie *Celebrating Gerdien* in maart 2019. Vanaf oktober 2019 betreft het aantallen bezoekers van de CODART *features*.

⁵ Voorheen aantal abonnees op berichtenservice van het eZine. Deze zijn overgenomen bij de overgang naar CODART *features* in 2019. Eerdere jaren is aantal niet vastgelegd.

⁶ Vanaf 2016 worden alleen de geabonneerde e-mailadressen geteld. In voorgaande jaren werden ook abonnees meegeteld die zich voor de service hadden afgemeld. In 2019 is bestand opgeschoond.

Begroting 2020

Baten	Begroting 2020
--------------	---------------------------

1. Overige inkomsten	
Jaarcongres	33.000
Ledenbijdrage	35.000
CODARTfocus	2.000
<u>Totaal overige inkomsten</u>	<u>70.000</u>
2. Indirecte opbrengsten	
Bijproducten	0
Opdrachten van derden	0
Overige indirecte opbrengsten	0
<u>Totaal overige opbrengsten</u>	<u>0</u>
Totale opbrengsten	70.000
3. Subsidie	
Subsidie via het RKD	194.980
Verhoging subsidie via RKD	0
Loon-en prijsbijstelling via RKD	0
Claim huisvesting RKD (extra beheerslasten)	0
<u>Totaal subsidie OCW Cultuurnota</u>	<u>194.980</u>
4. Overige subsidies/bijdragen	
Subsidie Vlaamse partners CODART	5.000
Bijdrage Friends beheerslasten	16.250
Donatie Friends aan CODART projecten	15.000
Bijdrage van derden, onder meer Friends	470
Bijdrage Vlaamse Vertegenwoordiging congres	0
Bijdrage Nederlandse Ambassade congres	0
<u>Totaal overige subsidies/bijdragen</u>	<u>36.720</u>
Totale bijdragen	231.700
Totale baten	301.700

5. Beheerslasten: PersoneelslastenZakelijke leiding (15% van 3.66 fte)

Salarissen & werkgeverslasten	32.895
Reiskosten woon-werk	750
Cursussen en opleiding	225
	<hr/>
	33.870

Totaal beheerslasten: personeelslasten 33.870

6. Beheerslasten: Materiële lastenHuisvesting

Huur kantoorruimte RKD	PM
Huisvesting onvoorzien	0
	<hr/>
Totaal huisvesting	0

Administratie/bureau

Personeelsvoorzieningen	500
Kantoor materiaal incl. kopiëren en printen	1.000
Porti	1.000
Licentie- en printerkosten	1.650
Verzekeringen	1.700
Juridische ondersteuning	500
Bankkosten	500
Financiële- en salarisadministratie	2.000
Jaarrekening	0
Vergader/bestuurkosten	2.000
Bijeenkomsten directeur	2.500
Representatie	PM
Overige algemene bedrijfskosten	PM
	<hr/>
Totaal administratie/bureau	13.350

Totaal beheerslasten: Materiele lasten 13.350

7. Activiteitenlasten: PersoneelslastenArtistieke leiding (85% van 3.66 fte)

Salarissen	186.405
Reiskosten woon-werk	5.000
Cursussen en opleiding	1.275
	<hr/>
Totaal artistieke leiding	192.680

Totaal activiteitslasten: Personeelslasten 192.680

Lasten**Begroting
2020****8. Activiteitslasten: materiele lasten**Activiteitskosten

Jaarcongres	30.000
Internationale deelname	5.000
CODARTfocus	1.500
Communicatie en fondsenwerving	1.500
Commissies	3.000
Overige activiteitskosten (onvoorzien)	0
<i>Totaal activiteitskosten</i>	<i>41.000</i>

Internetactiviteiten

Websitebureau: onderhoud basis	10.000
Websitebureau: ontwikkeling basis	3.300
Canon project	0
Vertalingen	1.500
<i>Totaal internetactiviteiten</i>	<i>14.800</i>

CODARTfeatures

Vertalingen	2.500
Ontwikkeling	3.500
Overige publicaties	PM
<i>Totaal publicaties</i>	<i>6.000</i>

Totaal activiteitslasten: Materiele lasten 61.800**9. Onvoorzien lasten PM****Totaal onvoorzien lasten 0**

Totale lasten 301.700